

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

309. An, & qualiter in impetratione beneficii exprimendus clericatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

ad presentandum concessum clericandus presentetur absolute, absque tamen eo, quod presentetur ut factus Clericus, deberet hoc ipsum (nimirum quod presentetur in tempus, quo fit Clericus, subintelligi & presumi, cum quisque presumatur agere valide & non inutiliter. Pass. loc. cit. citans Paris. l. 4. q. 2. n. 6.

Questio 306. Num quoque electio actu non Clerici sit ipso jure nulla?

Respondeo affirmativè: eò quod laicus, ut dictum, incapax sit omnis juris spiritualis, quale nascitur electo etiam per electionem, adeoque postulari possit, non eligi. Quin etiam non tenet electione, quod modo dictum, de presentatione, quia per electionem de presente datur electo jus, & electio nequit esse conditionata tali conditione, ut electus fiat Clericus. Sed neque in exemplum trahi possunt electiones quædam factæ ex speciali instinctu Spiritus sancti, puta S. Nicolai, S. Ambrosii, &c. Pass. num. 341. contra Felin. ad c. super his. de accus. num. 16. Barb. ad c. massana. de elect. num. 3. sentientes posse laicum sanctitate præcellentem eligi in Episcopum; eò quod non eligatur, ut præsit, nisi fiat Clericus, & laicus consentiens electioni non acquirat jus, priusquam conferat in Clericatum.

Questio 307. An dicta de nullitate collationis, presentationis, electionis locum quoque habeant in Clericis conjugatis (intellige in Ecclesia latina, seu non viventibus ritu Græcorum) vel etiam carentibus executione Clericatus, seu quibus Clericatus collatus nulliter quoad executionem, v. g. ordinatus ab alieno Episcopo sine dimissoris?

Respondeo ad primum affirmativè. c. sane. c. quod à te. de Clericis conjugat. Garc. p. 5. c. 8. num. 3. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Corrad. num. 131. citans plures alios; Clericus enim conjugatus reputatur in omnibus tanquam laicus, præterquam in privilegio canonis: si quis suadente. & in privilegio fori Ecclesiastici in criminalibus. c. unico de Cler. conjugat. in 6. Porro cum tali, nequidem in ordine ad simplex beneficium dispensare potest Episcopus. Selva. de benef. p. 1. q. 7. n. 17. Hojeda de incompat. benef. p. 1. c. 24. num. 77. Corrad. loc. cit. num. 117.

2. Respondeo ad secundum quoque affirmativè. Corrad. n. 147. & seq. Boërius decis. 171. n. 26. cum paria sint ad effectum obtinendi beneficii, non esse, & esse, & non habere administrationem, seu non habere characterem, & habere illum tali modo, ut careat executione, quia tunc est quasi non esset, Boërius loc. cit. Carol. de Grassis. de effect. Clericatus eff. 15. num. 28. ubi & vide plures etiam alios, in quibus Clericus efficitur beneficii incapax. Porro licet in casu istiusmodi malæ collationis Clericatus possit ea ab Episcopo proprio ratificari, & sic ita Clericatus tolli dicta inhabilitas. Paris. loc. cit. num. 66. necesse tamen est, ut ea ratificatio fiat prius, & sic malè Clericatus conferatur beneficium, alioqui ipsa collatio adhuc erit nulla. Franc. in c. si eo tempore. de rescrip. in 6. num. 8. Etsi interea idem beneficium conferatur alteri, ratificatio ista sero veniens non operatur, aut retrahitur in præjudicium tertii impetrantis. Paris. loc. cit. apud Corrad. num. 150.

Questio 308. Num dicta de inhabilitate non Clerici ad obtinenda beneficia Ecclesiastica locum quoque habeant quoad pensiones super fructibus beneficii?

Respondeo affirmativè. Lotter. de benef. l. 1. q. 40. n. 121. Corrad. loc. cit. num. 156. Ugol. de potest. Episc. c. 50. §. 1. n. 2. Tusc. l. B. concl. 56. contra Abb. & alios. ad cap. audientiam. de rescrip. Licet enim pensio in rigore non sit beneficium Ecclesiasticum. Selva loc. cit. q. 3. nu. 11. differatque ab eo in pluribus, de quo vide Paris. l. 2. q. 15. Licet etiam de jure communi laicus sit capax pensionis. Gigas de pensio. q. 21. & alii; hodie tamen ex diuturna Curia Romana praxi & stylo receptum, ut pensiones tales non nisi primâ tonsurâ insignitis constitui possint, AA. iidem pro responsione citati. Nec dataria Apostolica in praxi admittere consuevit pensionum reservationes, nisi pro Clericis beneficiorum capacibus, ac proinde dictus stylus & praxis servatur pro lege. Corrad. num. 163. citans plures alios. Ita etiam, ut si pensionarius tempore reservationis pensionis sit laicus, reservatio sit nulla. Corrad. n. 165. citans decisiones Rotæ, Ro. p. 3. l. 3. divers. item num. 70. Confirmantur hæc ex eo, quod Less. de just. l. 2. c. 35. n. 29. dicat, pensionem esse rem spiritualement tanquam beneficium quoddam, & hodie Rota teneat, quod pensio non sit res profana. Paris. loc. cit. q. 4. n. 54. eò quod hodie ex moru proprio Pii V. habeat annexum onus spirituale, nempe recitandi quotidie officium B. Virginis; de quo tamen vide dicenda in contrarium 3 p. ubi de resignatione sub reservatione pensionis. Item quod quoad privilegium fori pensionarius veniat appellatione beneficiati. Sperel. in decis. fori Eccl. decis. 65. num. 24. Porro idem de reservatione fructuum loco pensionis dicendum, nimirum hos non constitui nisi Clericis. de quo vide Corrad. n. 167. & seq. uti & de hac materia pensionum competentium non nisi Clericis.

Questio 309. An, & qualiter in impetratione beneficii exprimendus sit Clericatus?

Respondeo: tamen olim satis erat implicite narrare qualitatem Clericatus, & non narrata includebatur sub clausula: si idoneus sit: c. cum adeo. de rescrip. modò tamen positivè & explicite ex stylo Curia est exprimenda. Lott. l. 3. q. 35. num. 1. & 2. citans Abb. Jo. Andr. Imol. & alios passim in cit. c. cum adeo. Neque aliter hodie signatur supplicatio, & signata per officiales relaxatur. Lott. ibid. n. 3. citans Paris. de resignat. l. 4. q. 2. n. 9. Et si literæ exhiberentur expressæ sine hac narrativa, utique velut contra stylum extortæ, suspectæ essent de falso. Lott. nu. 4. citans Rebuff. ad reg. constit. tom. 3. de consuet. a. 7. gl. 13. nu. 347. Porro observandum, nomen Clerici sumptum in genere generalissimo, prout suadet ratio nominis (utpote deductum à verbo κληρος, quod sortem significat) sumitur pro electo in sortem Domini, id est, pro addito servitio Ecclesie; non solum capit ordinatum sacramento Ordinis, aut prima tonsura, sed etiam qui citra ordinem aliquem est mancipatus Ecclesie, adeoque omnes omnino Ecclesiasticas personas juxta c. cum non ab homine, & Abb. ibi n. 2. Dec. n. 8. Alciat. n. 8. Lott. loc. cit. n. 12. Unde si laicus conversus aut Miles Hierosolymitanus, nequidem

quidem habens primam tonsuram, nuncupavit se Clericum pro obtinenda pensione Ecclesiastica, non poterit redargui de mendacio, quia hi omnes largo modo sunt Clerici ex mente juris) quatenus ab eo non habentur pro merè laicis. Lott. nu. 14. Sumptum verò hoc nomen in genere subalterno pro electo quidem in sortem Domini, sed ordinato, non egreditur proprias species, adeòque non capit simplices Monachos & conversos, & juxta proprietatem generis complectitur omnes proprias species qualitercunque ordinatorum sive initiatorum primà tonsurà, sive etiam minoribus sive majoribus, ad Episcopatum usque Lott. num. 15. & 16.

Quaestio 310. Num ad hoc, ut eligi quis possit in superiorem regularem, requiratur Clericatus?

Respondeo negativè, loquendo nimirum per se. Pass. c. 25. n. 344. ex natura enim rei, & per se simpliciter ad regimen religiosum, & regulare non est necessaria in superiore potestas jurisdictionis (quæ est potestas de publico, introducta dicendi jus, sententiandi, statuendique quod æquum est, ligandi, solvendi, puniendi in foro contentioso &c.) sed sufficit potestas dominativa spiritualis & paterna, quæ competit superioribus regularibus ex voto obedientiæ supra subditos suos, ut eos secundum regulam dirigant in vitam æternam. Pass. loc. cit. patetque idiplum, non tantum in Abbatissis, aliisque antistitibus Monialium, quæ licet sufficientem potestatem gubernativam velut maternam habeant, carent tamen jurisdictione spirituali propriè tali. D. Th. in 4. dist. 25. q. 2. a. 1. ad 1. Suar. to. 4. de relig. rr. 8. l. 2. c. 1. n. 3. Sed & in Abbatibus antiquorum Monachorum, Antonio, Hilario &c. qui non erant Clerici. sumitur ex Epist. D. Hieron. ad Eliod. & 4. ad Rusticum, quæ referuntur dist. 16. q. 1.

Quaestio 311. Num ad officia, beneficia, dignitates habentes annexi sacrum ordinem, eligi, aut aliter promoveri possint, non habentes actu tempore electionis vel promotionis dictum ordinem?

Respondeo affirmativè: per se nimirum loquendo, & ubi simpliciter solum annexus est Ordo, sive, ut ait Lott. l. 2. q. 47. n. 13. ubi annexus est Ordo per necessariam quandam consequentiam, & non qualificativè ad personam promovendam de ipso promotionis tempore veluti si simpliciter dispositum, ut beneficiù sit sacerdotale, qualia ferè sunt, quibus jure communi Ordo annectitur, quia ista annexio intelligitur habitu, non actu, & ita annexa est potiùs obligatio suscipiendi Ordinem, sufficitque proinde electum vel promotum ad ea, intra tempus sibi à jure statutum initiari Ordine requisito, sumitur ex c. cum in cunctis. de elect. & clem. 2. r. eod. Corrad. l. 2. c. 10. n. 84. cum communi, Ac ita de Canonicatibus, & dignitatibus statuit Trid. sess. 24. c. 12. Idem est dum ex statuto, consuetudine, vel privilegio requiritur presbyteratus simpliciter. Corrad. loc. cit. num. 85. Secùs tamen est, & non sufficit sola aptitudo v. g. ætas ad Ordinem necessaria, sed requiritur ipse Ordo habitus actu tempore promotionis, ubi à jure, vel ubi ex speciali statuto, consuetudine, vel etiam ordinatione fundatoris ad hoc vel illud be-

neficium requiritur Ordo actu tempore provisionis habitus: dum nimirum hoc exprimitur jurè, statuto vel fundatore dicente v. g. conferatur beneficium habenti talem Ordinem: vel: non conferatur, nisi habenti talem Ordinem, ut Lott. n. 7. cum qualitas juncta verbo debet intervenire tempore verbi, id est in ipso actus initio. Lott. n. 11. & 12. ex Cardin. ad c. perpendimus. de sent. excommunicat. n. 7. & Gonet. decis. 72. in principio. l. 1. vel adjectum est aliquid, unde id colligatur v. g. dum dicitur: praesentetur sacerdos, vel promovetur Capellanus, qui missas celebret; vel habetur in fundatione, quod non possint missæ celebrari, aut sacerdotalia officia exerceri per substitutum. Corrad. loc. cit. nu. 89. Gonz. ad reg. 8. Cancel. Gl. 5. n. 101.) Lott. n. 10. citans Gonz. ad reg. 8. Gl. 5. n. 105. Paris. conf. 50. n. 12. l. 4. Lamb. de jurep. l. 2. p. 1. q. 2. a. 22. n. 8. & 29. & plures alios.

Quaestio 312. Circa annexionem illam Ordinis ad beneficium, sive ea sit aptitudine, sive actu, quid attendatur, sive unde ea dignoscatur?

1. Respondeo primò: dum ea annexio dicitur esse ex consuetudine, attendendum est, num praeserit prohibitio cum tempore habili ad prohibendum, nisi enim ea praeserit, consuetudo talis induci nequit. Lott. cit. q. 47. n. 27. citans Surdum conf. 127. n. 21. Unde ex eo solum, quod beneficium supponatur semper collatum sacerdoti, dici non potest sacerdotale. Lott. num. 28. citans Geminian. in c. cum de beneficio. de prabend. in 610. num. 2.

2. Respondeo secundò: dum ea annexio dicitur esse ex statuto aliove jure, aut privilegio, quod scripto constat, nihil aliud attenditur, quam ipsius tenor, & secundum illum judicatur, an & qualiter Ordo annexus. Lott. n. 29. ex Probo ad Monach. in c. is, cui. n. 44. qui tenor si dubius est, explicatur ab observantia. Lott. n. 30. citans Paris. l. 4. conf. 20. n. 19. Gonz. ubi ante n. 86. si verò est clarus, statur verbis, & non attenditur quid priùs fuerit servatum, est enim regula: ubi verba sunt clara, & sensus manifestus, cessat omnis interpretatio juxta l. continens. de verb. obligat. ac proinde frustra allegatur observantia, ut Rota decis. 136. nu. 10. & 12. p. 1. recent. Lott. n. 31. & seq.

3. Respondeo tertio: nihil attentius considerari oportere quam proprietatem vocis expressivæ qualitatis Ordinis secundum verisimilem disponentis mentem. Lott. n. 51. unde licet nulla videatur facienda differentia inter has voces: Sacerdos & presbyter, nisi quoad verbalem eorum derivationem, dum sacerdos à sacrificando dicitur, presbyter autem vox græca seniore significet, ex quo SS. Canones senium seu senioratum illum ad ipsam sacerdotalem dignitatem transtulerunt, vox hæc presbyter veram & propriam Ordinis sacerdotalis significationem suscepit, dictusque est presbyteratus Ordo ad distinctionem duorum Ordinum inferiorum diaconatus & subdiaconatus tam apud Canonum conditores, quam legum profanarum latores. Lott. à n. 52.) Nihilominus si dispositio facta fuit in loco ubi quilibet, etiam Ordinum inferiorum clerici, vocari solent presbyteri (cum interpretatio verborum potiùs facienda sit secundum sensum vulgarem, & communem usum loquendi, ut Felin. in proam. decretalium. à n. 5.)